

Lying for the sake of Shalom Bayis

Show# 34 | September 5th 2015

תלמוד בבלי מסכת יבמות דף סג עמוד א

רב הוה קא מצערא ליה דביתהו, כי אמר לה עבידי לי טלופחי - עבדא ליה חימצי, חימצי - עבדא ליה טלופחי. כי גדל חייא בריה, אפיך לה. אמר ליה: איעליא לך אמך! אמר ליה: אנא הוא דקא אפיכנא לה. אמר ליה, היינו דקא אמרי אינשי: דנפיק מינך טעמא מלפך, את לא תעביד הכי, שנאמר: למדו לשונם דבר שקר העוה וגו'.

שו"ת הרמ"א סימן יא

כתב התנצלות בענין מעשה שנעשה בשנות טעמים מפני רדיפת שלום, יבינו הקורא מעצמו מתוך דברי ענין ההתנצלות בעצמו

גרסינן ביבמות פרק הבא על יבמתו: אמר ר' אלעאי משום רבי אליעזר בר' שמעון מותר לשנות בדבר השלום, שנאמר אביך צוה וגו' אנא שא נא וגו' ר' נתן אומר מצוה, שנאמר ויאמר שמואל איך אלך ושמע שאול והרגני וגו' דבי ר' ישמעאל תנא גדול השלום שאף הקדוש ברוך הוא שינה בשבילו דמעיקרא כתיב ואדוני זקן ולבסוף כתיב ואני זקנתי עכ"ל הגמרא. תו גרסינן במכות פרק ב': אמר רב יהודה אמר רב קללת חכם אפילו על חנם היא באה מנלן מאחיתופל, שבשעה שכרה דוד השיתין קפא תהומא בעי למישטפיה לעלמא, אמר להו מהו לכתוב שם אחספא ומשדא בתהומא דליקו אדוכתיה, ליכא דאמר ליה מידי. אמר כל היודע דבר זה ולא אמרו יחנק בגרונו. נשא אחיתופל ק"ו בעצמו אמר, ומה לעשות שלום בין איש לאשתו אמרה תורה שמי שנכתב בקדושה ימחה על המים, כל העולם כולו לא כ"ש, א"ל שרי כו'. למדנו מכאן דמותר לשנות מפני השלום ומותר לעבור על מדבר שקר תרחק גם דוחה לא תעשה שבתורה שהיא לא תעשון כן לה' אלהיכם שהיא אזהרה למוחק השם כדאיתא בספרי פרשת ראה ומנאה הרמב"ם ז"ל והסמ"ג במנין המצות וא"כ אומר שה"ה שדוחה לאו של מוציא שם רע, דמותר להוציא ש"ר אם כוונתו לשמים ולתכלית טוב כדי לעשות שלום, ע"ד שאמרו בניזיר פרק מי שאמר הריני נזיר גדולה עבירה לשמה ממצוה שלא לשמה וראייה מיעל כו', וק"ו הוא מסוטה שאמרה תורה לעבור מצות ל"ת בשביל הבאת שלום בין איש לאשתו. כ"ש בין שארית ישראל המפוזרין מעט הנה מעט הנה שומרי מצות השי"ת ודתו, שעת לעשות לה' להפיר תורתו כדי להביא שלום על ישראל ולהסיר מביניהם דברי ריבות וקטטות אשר בינותם, ולהרים מכשול מדרך עמנו פנות דרך מן התקלות. אך הלב יודע אם לעקל אם לעקלקלות אמנם

הוא ע"ד שאמרו רז"ל בנזיר פרק מי שאמרו: וצדיקים ילכו בם ופושעים יכשלו בם משל ללוט ושתי בנותיו הם נתכוונו לשם מצוה עליהם נאמר וצדיקים ילכו בם, הוא שנתכוין לשם עבירה עליו נאמר ופושעים יכשלו בם. ומה מאד נמלצו בזה דבריהם באמרם בזה במסכת ב"ב ז"ל: אוי לי אם אומר אוי לי אם לא אומר כו', ולבסוף אמרה כדלעיל.

תלמוד בבלי מסכת כתובות דף טז עמוד ב- דף יז עמוד א

תנו רבנן: כיצד מרקדין לפני הכלה? בית שמאי אומרים: כלה כמות שהיא, ובית הלל אומרים: כלה נאה וחסודה. אמרו להן ב"ש לב"ה: הרי שהיתה חוגרת או סומא, אומר' לה, כלה נאה וחסודה? והתורה אמרה: מדבר שקר תרחק! אמרו להם ב"ה לב"ש: לדבריכם, מי שלקח מקח רע מן השוק, ישבחנו בעיניו או יגננו בעיניו? הוי אומר: ישבחנו בעיניו, מכאן אמרו חכמים: לעולם תהא דעתו של אדם מעורבת עם הבריות.